

Nr B 37

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation m. m.; given Stockholms slott den 6 juni 1958.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed

dels jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

1) lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation; samt

2) lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385);

dels ock anhålla om riksdagens yttrande över härvid fogat förslag till

3) kungörelse om ändring i byggnadsstadgan den 30 juni 1947 (nr 390).

GUSTAF ADOLF

Ingvar Lindell

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen upptages förslag till ändringar i expropriationslagen av innebörd, att rätt till expropriation skall under vissa förutsättningar kunna beviljas för atomreaktor eller annan atomenergianläggning eller för skyddsområde kring anläggning som nu nämnts.

Vidare föreslås att i byggnadslagen skall upptagas bestämmelser om förbud mot nybyggnad i närheten av sådana anläggningar. I anslutning härtill framlägges också förslag till vissa följdändringar i byggnadsstadgan. (Se propositionen nr 149 till årets förra riksdag.)

Förslag

till

**Lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om
expropriation**

Härigenom förordnas, att 1 § lagen den 12 maj 1917 om expropriation¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att i samma lag skall under särskild rubrik som framgår av det följande införas en ny paragraf, betecknad såsom 113 §, av nedan angivna innehåll.

1 §.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Fastighet, som — — — — — det nödigt:

1. för befästning — — — — — ofullständigt jordbruk;

16. för att säkerställa att mark på skäligen villkor är tillgänglig för tätbebyggelse och därmed sammanhängande anordningar eller för att eljest i kommuns ägo överföra mark, som icke är tätbebyggd, för upplåtelse med tomträtt; *eller*

17. för att å viss ort bereda fiskarbefolkningen utrymme för uppförande av brygga, bod eller annan anläggning, som erfordras för yrkesfisket.

16. för att säkerställa att mark på skäligen villkor är tillgänglig för tätbebyggelse och därmed sammanhängande anordningar eller för att eljest i kommuns ägo överföra mark, som icke är tätbebyggd, för upplåtelse med tomträtt;

17. för att å viss ort bereda fiskarbefolkningen utrymme för uppförande av brygga, bod eller annan anläggning, som erfordras för yrkesfisket; *eller*

18. *för sådan atomreaktor eller annan atomenergianläggning, som är till större gagn för orten eller eljest äger väsentlig betydelse ur allmän synpunkt, eller för skyddsområde kring anläggning som nu nämnts.*

Särskild rätt — — — — — är sagt.

15. Särskilda bestämmelser om expropriation för atomenergianläggningar.

113 §.

*Ansökning om expropriationsrätt för ändamål, som i 1 § 18 avses,*¹ Senaste lydelse av 1 §, se SFS 1952:689.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

skall åtföljas av handlingar utvisande att sökanden erhållit tillstånd att uppföra anläggningen enligt vad där- om är särskilt stadgat eller gjort an- sökan om sådant tillstånd.

Är anläggningen helt eller delvis avsedd för alstrande av elektrisk kraft, skall i övrigt i fråga om expro- priation för ändamålet gälla vad om elektriska anläggningar i allmänhet är föreskrivet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1959.

Förslag

till

Lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385)

Härigenom förordnas, att 81 och 82 §§ byggnadslagen den 30 juni 1947 samt överskrifterna vid 81 och 121 §§ nämnda lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

V. Om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret eller luftfarten. V. Om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret, luftfarten m. m.

81 §.

I närheten — — — — — äro därtill.

Ej heller må utan länsstyrelsens medgivande nybyggnad äga rum inom område i närheten av atomreaktor eller annan atomenergianläggning, varest risk kan antagas föreligga för skadlig strålning från anläggningen.

82 §.

Har beslut meddelats om anläggande eller utvidgning av befästning eller av statlig flygplats eller om tillstånd till anläggande eller utvidgning av annan flygplats för allmänt bruk, eller kan avsevärt men åsamkas försvaret genom bebyggelse eller inrättande av varuupplag, materialgård eller ljusanordning i närheten av militär anläggning av annat slag, äger länsstyrelsen förordna, att vad i 81 § sägs skall äga motsvarande tillämpning.

Har beslut meddelats att anlägga eller utvidga befästning eller statlig flygplats eller har tillstånd givits att anlägga eller utvidga annan flygplats för allmänt bruk eller atomreaktor eller annan atomenergianläggning, äger länsstyrelsen förordna att vad i 81 § sägs skall äga motsvarande tillämpning. Sådant förordnande må ock meddelas, där avsevärt men kan åsamkas försvaret genom bebyggelse eller inrättande av varuupplag, materialgård eller ljusanordning i närheten av annan militär anläggning än befästning eller flygplats.

V. Om förbud mot bebyggelse till V. Om förbud mot bebyggelse till hinder för försvaret eller luftfarten. hinder för försvaret, luftfarten m. m.

121 §.

Med avseende — — — — — motsvarande tillämpning.

Beträffande annat — — — — — inom området.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1959.

Förslag

till

Kungörelse om ändring i byggnadsstadgan den 30 juni 1947 (nr 390)

Härigenom förordnas, att 99 och 144 §§ samt 167 § 4 mom. byggnadsstadgan den 30 juni 1947 ävensom överskrifterna vid 99 och 142 §§ samma stadga skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Särskilda bestämmelser av hänsyn till
försvaret eller luftfarten.

Särskilda bestämmelser av hänsyn till
försvaret, luftfarten m. m.

99 §.

Finner byggnadsnämnden vid prövning av ansökan om lov till nybyggnad eller inrättande av varuupplag, materialgård eller ljusanordning i närheten av befästning eller annan anläggning, som avses i 81 § byggnadslagen eller omfattas av förordnande enligt 82 § samma lag, tvekan råda, huruvida hinder varom förmåles i sagda paragrafer föreligger, skall byggnadsnämnden inhämta yttrande därom av luftfartsstyrelsen, såvida frågan rör civil flygplats, samt eljest av chefen för försvarsstaben eller annan myndighet som denne bestämmer.

Finner byggnadsnämnden vid prövning av ansökan om lov till nybyggnad eller inrättande av varuupplag, materialgård eller ljusanordning i närheten av befästning eller annan anläggning, som avses i 81 § byggnadslagen eller omfattas av förordnande enligt 82 § samma lag, tvekan råda, huruvida hinder varom förmåles i sagda paragrafer föreligger, skall byggnadsnämnden inhämta yttrande därom av luftfartsstyrelsen om frågan rör civil flygplats, av den i atomenergilagen omfördäda tillsynsmyndigheten om frågan rör atomenergianläggning samt eljest av chefen för försvarsstaben eller annan myndighet som denne bestämmer.

Sådant yttrande — — — — — 82 § byggnadslagen.

Meddelas byggnadslov — — — — — avgivet yttrandet.

Särskilda bestämmelser av hänsyn till
försvaret eller luftfarten.

Särskilda bestämmelser av hänsyn till
försvaret, luftfarten m. m.

142 §.

Inom område — — — — — motsvarande tillämpning.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

144 §.

Har länsstyrelsen beträffande område, för vilket stadsplan, byggnadsplan eller utomplansbestämmelser icke fastställts, meddelat förordnande enligt 121 § andra stycket byggnadslagen, må *ej* inom området utan byggnadsnämndens tillstånd *företagas nybyggnad eller* inrättas virkes- eller annat varuupplag, materialgård eller ljustanordning.

Har länsstyrelsen beträffande område, för vilket stadsplan, byggnadsplan eller utomplansbestämmelser icke fastställts, meddelat förordnande enligt 121 § andra stycket byggnadslagen, må *nybyggnad ej företagas* inom området utan byggnadsnämndens tillstånd. *Avser förbudet område i närheten av befästning eller statlig flygplats eller annan än staten tillhörig flygplats för allmänt bruk, må ej heller utan tillstånd av byggnadsnämnden inom området* inrättas virkes- eller annat varuupplag, materialgård eller ljustanordning.

Inom sådant — — — — — motsvarande tillämpning.

167 §.

4 m o m. Mot beslut av byggnadsnämnd eller länsstyrelsen i fråga om tillstånd till nybyggnad eller inrättande av varuupplag, materialgård eller ljustanordning i närheten av befästning, flygplats eller annan anläggning, som avses i 81 § byggnadslagen eller omfattas av förordnande enligt 82 § samma lag, må talan föras av luftfartsstyrelsen, *därest* frågan rör civil flygplats, samt eljest av chefen för försvarsstaben.

4 m o m. Mot beslut av byggnadsnämnd eller länsstyrelsen i fråga om tillstånd till nybyggnad eller inrättande av varuupplag, materialgård eller ljustanordning i närheten av befästning, flygplats eller annan anläggning, som avses i 81 § byggnadslagen eller omfattas av förordnande enligt 82 § samma lag, må talan föras av luftfartsstyrelsen *om frågan* rör civil flygplats, *av den i atomenergilagen omförmälda tillsynsmyndigheten om frågan* rör atomenergianläggning samt eljest av chefen för försvarsstaben.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 januari 1959.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementens ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, fråga om *lagstiftning angående expropriation för atomenergianläggningar m. m.* samt anför därvid följande.

I propositionen nr 149 till årets förra riksdag föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation; samt

2) lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385).

I propositionen anhöll Kungl. Maj:t härjämte om riksdagens yttrande över vid propositionen fogat förslag till

3) kungörelse om ändring i byggnadsstadgan den 30 juni 1947 (nr 390).

Propositionen hann emellertid icke upptagas till slutlig behandling av riksdagen före dess upplösning. Jag finner icke anledning ifrågasätta ändring i nämnda förslag annat än beträffande ikraftträdandebestämmelserna och vill i detta hänseende föreslå, att författningsändringarna skall träda i kraft den 1 januari 1959.

I enlighet med vad sålunda anförts har inom justitiedepartementet upprättats härvid fogade förslag¹ till

1) *lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation;*

2) *lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385);* samt

3) *kungörelse om ändring i byggnadsstadgan den 30 juni 1947 (nr 390).*

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över de under 1) och 2) nämnda lagförslagen måtte för det i 87 § regeringsformen angivna ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Ulla Larsson

¹ Förslagen, som är likalydande med de vid denna proposition fogade författningsförslagen, har här utslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 6 juni 1958.

N ä r v a r a n d e :

justitieråden WALIN,
SJÖWALL,
HAGBERGH,
regeringsrådet KLACKENBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommit utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet denna dag, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till

- 1) lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation; och
- 2) lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385).

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av hovrättsassessorn Carl Holmberg.

Lagrådet lämnade förslaget till lag angående ändring i lagen om expropriation utan erinran.

Beträffande förslaget till lag om ändring i byggnadslagen erinrade justitierådet Hagbergh och regeringsrådet Klackenberg om vad de anfört i anledning av remiss till lagrådet den 14 mars 1958 av förslag i ämnet.

Ur protokollet:

Clas Amilon

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 6 juni 1958.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Lindell, lagrådets denna dag avgivna utlåtande över de till lagrådet remitterade förslagen till

1) lag angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 189) om expropriation; och

2) lag om ändring i byggnadslagen den 30 juni 1947 (nr 385).

Efter redogörelse för utlåtandet hemställer föredraganden, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition

dels jämlikt 87 § regeringsformen föreslå riksdagen att antaga förenämnda lagförslag;

dels ock anhålla om riksdagens yttrande över det vid remissprotokollet fogade förslaget till kungörelse om ändring i byggnadsstadgan den 30 juni 1947 (nr 390).

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ulla Larsson